

Автор **Николай Вълков**

Подлежи ли на обжалване определението на съда по чл.23, ал.3 от ГПК?

Противоречивата съдебна практика при приложението на чл.14, ал.2 от ГПК (отм.), пресъздадена почти дословно в чл.23, ал.3 от действащия ГПК, поражда необходимост от изясняване на въпроса относно същността и обжалваемостта на този съдебен акт. Нормата в новия ГПК се различава от тази на чл.14, ал.2 от отменения единствено по една дума в хипотезата на нормата – думата „дадения“, в новия закон е заменена с думата „съответния“. В останалата ѝ част новият текст е дословно същият:

• Чл.23, ал.3 от ГПК: „Ако поради отстраняване на съдии разглеждането на делото в съответния съд е невъзможно, горестоящият съд постановява изпращането му за разглеждане в друг равен съд.“

• Чл.14, ал.2 от ГПК (отм.): „Ако поради отстраняване на съдии разглеждането на делото в дадения съд е невъзможно, горестоящият съд постановява изпращането му за разглеждане в друг равен съд.“

Очевидно е, че различната дума прецизира, но не променя по никакъв начин смисъла на разпоредбата.

Разглеждайки уредбата по новия ГПК в нейната цялост, не бихме могли да обосноваем извод, че определението по чл.23, ал.3 от ГПК подлежи на обжалване. До същия извод се стига и въз основа на уредбата в стария ГПК. В новия обаче законодателят е извел последното изречение на чл.93, ал.2 от ГПК (отм.) в отделна разпоредба – чл.121 от ГПК.

• Чл.121. Заинтересованата страна може да обжалва определението във връзка с подсъдността.

При действието на стария ГПК бе извън съмнение, че изр. последно на чл.93, ал.2 от ГПК (отм.), а именно правото на страната да обжалва определението във връзка с подсъдността, ако има правен интерес от това, се отнася само за определенията по препирни за подсъдност. Това следваше недвусмислено от систематичното място на правилото – част от ал.2 на чл.93, уреждаща препирните за подсъдност, както и от систематичното тълкуване на останалите норми на кодекса от-

носно обжалването на определенията. Очевидно беше, че това правило не се отнася за всички определения по подсъдността, нито за определението по чл.14, ал.2 от ГПК (отм.).

С чл.121 новият процесуален кодекс въведе обжалваемостта на съдебните актове по подсъдността като общо правило. С това възниква въпросът:

Приложим ли е чл.121 за актовете по чл.23, ал.3 от ГПК, т.е. представлява ли чл.121 основание за обжалваемост на последните? И ако е така, то допустимо ли е обжалване на определение, постановено след 01.03.2008 г. на основание чл.14, ал.2 от ГПК (отм.) в производство, за което приложим е отмененият ГПК?

Анализът на уредбата ни води до извод, че отговорите и на двата въпроса са отрицателни. Член 121 не се отнася за съдебните актове по чл.23, ал.3 от ГПК и те не могат да бъдат обжалвани на основание тази разпоредба. Преценката на законосъобразността на съдебен акт следва да се извърши въз основа на правилата на процесуалния закон, по който съдебният акт е издаден, а не въз основа на по-късно приет процесуален закон, отменил първия.

Аргументите за първия извод са, че определението по чл.23, ал.3 от ГПК не е преграждащо процеса, нито обжалваемостта му е изрично посочена в закона.

Първото е очевидно. По-нататъшното развитие на процеса не се прегражда с определението по чл.23,

ал.3, защото това се е случило порано в долустоящия съд – с разпоредането на председателя му, поради това че с отстраняването на съдиите от този съд разглеждането на делото е станало невъзможно. Сезираният по чл.23, ал.3 горестоящ съд се произнася единствено по определянето на друг състав, който да реши делото и с това диспозитивът му се изчерпва. Тоест общото правило на чл.274, ал.1, т.1 от ГПК не е приложимо.

На второ място, не е приложимо и правилото на чл.274, ал.1, т.2 във връзка с чл.121 от ГПК. Защото актът по чл.23, ал.3 не е от посочените в чл.121, не е „във връзка с подсъдността“. Член 23, ал.3 урежда въпроса относно състава на съда в случаите, когато в съответният съд няма достатъчно съдии, които с оглед чл.22 във връзка с чл.20 от ГПК могат да участват в съдебния състав. В тези случаи следва делото да се изпрати на друг равен съд. С това неминуемо ще се промени мястото на разглеждане на делото. Но това не значи, че ще се измени местната подсъдност по него. Тя е определена от правилата за подсъдността, чието приложение не се изменя. Актът по чл.23, ал.3 не е по спор между страните относно подсъдността, защото такъв в случая не съществува. Поради това е немислимо приложението на чл.121, защото той предполага наличие на спор за подсъдността, решен неблагоприятно за една от страните. Промяната на мястото на разглеждане на делото не е пряката цел на разпоредбата на чл.23, ал.3. Тя е само резултат, който е неми-